

GƯƠNG ĐIỂN HÌNH VỀ CƠ CẤU LẠI CAO SU SẢN XUẤT THEO HƯỚNG BỀN VỮNG VÀ HIỆU QUẢ

ĐẶNG VĂN HUẾ

Năm 2013, cơn cuồng phong - siêu bão số 10 đi qua Quảng Bình với sức tàn phá khủng khiếp đã quét ngã hoàn toàn rừng cao su 15ha đang thời kỳ cho mú của hai anh em Bé Văn Hợi và Bé Văn Mai ở tiểu khu Quyết Thắng, thị trấn Nông trường Việt Trung. Thành quả nhiều năm gây dựng đang cho nguồn thu hàng chục triệu đồng/tháng bỗng chốc trở về số không đã làm tinh thần của anh Hợi và anh Mai gần như sụp đổ. Nhưng rồi nghị lực chinh phục đất trồng đồi núi trọc ở tuổi thanh xuân hai mươi năm trước một lần nữa trỗi dậy, thúc dục Bé Văn Hợi quyết tâm làm lại từ đầu. Sau một thời gian suy tính anh quyết định cơ cấu lại sản xuất trang trại theo hướng tổng hợp, đa dạng hóa sản phẩm để hạn chế những tác động bất lợi của thiên tai. Hiện kế hoạch của đang được thực thi và bước đầu cho thấy những tín hiệu khả quan.

Nhìn về phía rừng cao su đổ ngổn ngang chưa thu dọn xong, Hợi nuốt ngụm nước chè xanh đắng chát qua cổ họng, như muốn xua đi cảm giác thất vọng bàng hoàng trước những mất mát quá lớn thiên tai gây ra để hướng tới một phương án sản xuất bền vững trong tương lai. Thay vì kể những việc mình đang nghĩ, đang làm, anh hồi hã kéo chúng tôi ra vườn, chỉ vào đàn bò lai chật kín chuồng và bảo: “các anh có thể viết một bài, rằng em sẽ mua ô tô từ tiền nuôi đàn bò lai này được không?”. Rồi chỉ tiếp sang vườn hồ tiêu, hàng nói hàng tít tắp: “sau bão, loại cây này cũng bị ảnh hưởng lớn về năng suất nhưng còn có thể đầu tư thâm canh để nâng dần nguồn thu chứ không trắng tay

như cây cao su. Sự tàn phá của cơn bão số 10 đối với vườn cây là bài học thực tiễn rất lớn bắt buộc chúng tôi phải động não. Nhất thiết phải cơ cấu lại sản xuất một cách hợp lý hơn, trong đó loại cây nào đáng thu hẹp thì thu hẹp còn cây nào cần phát triển thì tiếp tục đầu tư mở rộng quy mô”. Trở lại phòng khách, bằng sự bần bả của người trong cuộc, ông chủ trang trại, người từng được bà con làm vườn vùng bắc sông Dinh Bó Trạch tôn vinh đại gia cao su nhắc lại con đường một thời thành danh từ hai bàn tay trắng. Sinh ra trong một gia đình công nhân Nông trường Quốc doanh Việt Trung Quảng Bình (nay là Công ty TNHH MTV Việt Trung) vào đầu thập niên bảy mươi của thế kỷ trước. Lớn lên trong thời kỳ Đảng ta có chủ trương đổi mới nền kinh tế đất nước, thấy người từ nhiều nơi tìm về đồi bờ sông Dinh tìm đất, cắm lều khai hoang trồng cây cao su. Là dân bản địa, từ nhỏ đã rất thông thạo địa hình, địa mạo vùng đất trồng đồi núi trọc này nên Hợi tự đặt câu hỏi: “Người ta từ xa xôi cất công đến đây tìm đất phát triển sản xuất, mình là người sở tại và có sức khỏe sao lại khoanh tay đứng nhìn”. Nghĩ là làm, học hết phổ thông trung học Bé Văn Hợi không tính chuyện đi học nghề mà chọn con đường lập nghiệp bằng tìm đất khai hoang, phát triển kinh tế vườn. Với sự phấn khích của tuổi trẻ, chỉ trong thời gian ngắn anh đã tìm được một mảnh đồi theo ý rồi dốc sức khai hoang trồng mới cây cao su. Hợi không ngại lặn lội với đất, suốt ngày lên đồi đào hồ làm cỏ bón phân, vừa hỏi han kinh nghiệm từ bố mẹ mình vừa tìm tòi học hỏi

thêm những kỹ thuật mới về cây cao su để vận dụng vào thực tiễn nhờ đó vườn cây kiến thiết đến đâu xanh tốt đến đó. Tin tưởng khả năng của em trai mình, anh Bế Văn Mai dốc sức cùng em trai đầu tư khai hoang tăng dần diện tích trồng mới và giao luôn việc quản lý chăm sóc, nhờ đó chỉ mấy năm sau anh em Hợi đã có trên 15ha cao su đưa vào khai thác mỏ. Anh Hợi nhớ lại, cách đây hơn 3 năm, khi mỏ tươi còn bán được giá, mỗi ngày trừ chi phí vườn cho thu

Đàn bò lai của anh Bế Văn Hợi

Ảnh: Đ.V.H

nhập 3-5 triệu đồng, cộng lại cả năm lên đến tiền tỷ. Bắt đầu có nguồn thu để trang trải hết nợ nần, đầu tư mua sắm những công cụ cần thiết phục vụ sản xuất, đời sống và có dư dật mua thêm một ngôi nhà 2 tầng mặt tiền đường Hồ Chí Minh để lúc rảnh rỗi ra đó nghỉ ngơi. Anh lao động say sưa đến mức 40 tuổi mới nghĩ đến việc xây dựng tổ ấm gia đình. Tường chừng cuộc sống đã hết vất vả và ngày càng sung túc không ngờ thiên tai ập đến lấy đi tất cả... Như để tự trấn tĩnh bản thân, anh kết luận “nhưng có thành công, có thất bại mới là cuộc sống” và có lẽ suy nghĩ triết lý ấy đã cho anh nghị lực mới để tiếp tục đứng lên gây dựng lại mầm sống từ hàng chục ha cây trồng đã bị thiên tai hủy hoại.

Anh cho biết, việc bố trí lại sản xuất trang trại là bước chuyển đổi mạnh mẽ về cơ cấu, trong đó gồm cả chăn nuôi và trồng trọt. Về chăn nuôi: bò là con vật nuôi chủ lực và nuôi thâm canh bò lai được quan tâm hàng đầu, ngoài việc tận dụng đồng cỏ tự nhiên sẽ bố trí một số diện tích đất phù hợp để trồng cỏ cao sản tăng thêm nguồn thức ăn cho bò; bên cạnh

đó sẽ nuôi thêm gà bán chăn thả với các giống gà thả vườn. Đối với trồng trọt, gồm hai cây trồng chính là cây hồ tiêu và cao su, trong đó cây hồ tiêu được quy hoạch tăng diện tích; phải tuân thủ kỹ thuật, bố trí lại mật độ, giống và hướng hàng cả cây hồ tiêu và cây cao su, có khả năng chống chịu xô đẩy nhằm hạn chế cây bị gãy đổ khi có bão đi vào khu vực. Trong thời kỳ kiến thiết cây cao su (6-7 năm) thì nguồn thu từ cây hồ tiêu và chăn nuôi gia súc, gia cầm có ý nghĩa lấy ngắn nuôi dài. Hiện trang trại đã có hàng chục con bò lai và hơn 1ha hồ tiêu (số hồ tiêu này còn lại sau bão) đã cho thu nhập và anh Hợi cũng đã chuẩn bị một lượng giống hồ tiêu khá lớn đủ để trồng mới trong năm 2014.

Cũng như nhiều người làm vườn vùng sông Dinh, để thực hiện tốt việc chuyển đổi sản xuất sau bão số 10/2013, anh Hợi mong được sự quan tâm của các chương trình, dự án và ngân hàng trong việc hỗ trợ về kỹ thuật và vốn vay ưu đãi. Với kinh nghiệm và sự quyết tâm của mình, tin tưởng rằng gia đình anh Bế Văn Hợi sẽ gặt hái thành công từ phương án sản xuất bền vững đang vạch ra ■